

РЕШЕНИЕ

№ 1767

гр. София, 20.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в публично заседание на 01.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **10673** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145 – 178 от Административно - процесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. 85 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на Д. З., гражданин на И., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], действащ със съгласието на своя баща Ф. З., гражданин на И., [дата на раждане] , Л., представляван от адв. В. П., САК, срещу Решение № 16229/01.11.2022г. на заместник – председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т. 4 във вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя.

С жалбата се иска отмяна на решението като незаконосъобразно, издадено в противоречие с материалния закон и при съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Правят се възражения, че не е изяснена относимата фактическа обстановка, игнорирани са факти, доказващи основателен страх от преследване по причини на изповядваната от бащата на жалбоподателя религия и политическо мнение. Основни факти са непълнолетието на заявителя, който е с диагноза „хиперактивност“ и специални образователни потребности, обстоятелството, че за него се грижи единствено баща му, след развод, бащата е представител на религиозно малцинство (дервиш), критичен към властта журналист, политически активен гражданин с повдигнато обвинение за противодържавна дейност и призован като подсъдим в Ислямския революционен съд, активно е участвал в протестите против тоталитарния режим в И., проведени в С. през есента на 2022г.

Правят се възражения, че не е обсъдена актуалната информация за И., за ситуацията със свободата на словото и положението на критичните към режима журналисти. Не е отчетено, че финансовите трудности на семейството са в резултат от дългогодишно преследване, тормоз и дискриминация от страна на иранските власти. Следва да се приеме установено преследване по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ или изтезание, нечовешко или унижително отношение или наказание по смисъла на чл. 9, ал. 1, т.2 от ЗУБ. Връщане в И. е в нарушение на чл. 4, ал. 3 от ЗУБ. Освен мотивите относно бащата на жалбоподателя са изложени и съображения, че предоставянето на статут е в интерес на детето по смисъла на §1, т. 5 от Закона за закрила на детето /ЗЗД/, за да се гарантират правата му по чл. 12 от Конвенцията на ООН като правото на образование с оглед на реалната невъзможност да посещава училище с адекватна образователна и педагогическа програма в И.. Решението не е съобразено със становищата на психолога и на изпълнителния директор на Фондация „Р.“ относно най-добрия интерес на детето, които препоръчват оставането му в България. В хода на съдебното производство доводите се поддържат от упълномощения процесуален представител. Представени са писмени бележки.

Ответникът, чрез упълномощения си процесуален представител юристконсулт Х., оспорва жалбата.

Дирекция „Социално подпомагане“ К. село, чрез упълномощения си представител В. Б. изразява становище, че в интерес на детето е да остане в страната при наличие на възможности за адаптиране и интегриране в учебната и социална среда.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Д. З. е подал молба за международна закрила с вх. № РД 09 – 408/21.02.2022г. на РПЦ – С. до председателя на ДАБ при МС.

Регистриран е с посочените от него лични данни и въз основа на данните от представен валиден документ за самоличност като лице от мъжки пол, с основно образование, неженен, ученик, етническа принадлежност – персиец, религия – шиит. Връчен му е списък на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут, както и Указания относно реда за подаване на молба за международна закрила, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България. Попълнена е дактилоскопна карта, съгласие за обработване на лични данни и събиране на информация. Самоличността на жалбоподателя е установена с национален паспорт № 45979062, издаден от Ислямска Република И..

С писмо рег. № УП 20808/25.02.2022г. на ДАБ при МС на основание чл.15, ал. 4 от ЗЗД е уведомена Дирекция „Социално подпомагане“ Л. за подадената молба за закрила.

Представен е социален доклад за липса на риск за непълнолетния З. Д., който живее заедно с баща си З. Ф., чувстват се много добре в страната и са сигурни за бъдещото си развитие и реализация.

С Решение № 554/07.03.2022г. на Председателя на НБПП на З. Д. е предоставена правна помощ под формата на представителство от адвокат в производството пред ДАБ. Назначена е адв. М. З., САК.

Към молбата са приложени психологическа оценка на М. Д., психолог във Фондация „Р.“ и становище от изпълнителния директор на Фондация „Р.“. Изводите и препоръките от психологическата оценка са, че Д. З. страда от хиперактивност,

направил е стъпки по отношение на преодоляване на дефицита на внимание, но все още е необходима допълнителна работа по подкрепа и придружаване. За да се адаптира към новата и различна учебна среда в България му е нужна образователна подкрепа за изучаване на български език и допълнителни занимания с изкуство. Показва високи стойности на интелектуално развитие за сметка на някои екзекутивни функции. Становището на Фондация „Р.“ е че Д. З. е в риск да остане без всякаква грижа, ако бъде отделен или загуби баща си. Такава раздяла ще му причини дълбоко страдание. В И. момчето е било подложено на телесни наказания и тормоз в училище, което е провокирало в него страх от грешки. Н. с определени учебни задачи е следствие както от индивидуалните особености и от хиперактивността, така и от възприятието на училищната среда като враждебна и заплашителна, породено от насилието, на което е бил подложен. Заключение е че следва да се вземат предвид рисковете за психичното му здраве и цялостното благополучие в страната по произход и усилията, които ежедневно полага, за да се интегрира в България.

Проведено е интервю на 05.04.2022г. в присъствието на бащата на жалбоподателя, на адв. М. М. и адв. М. З.. По време на интервюто Д. З. е посочил, че майка му живее в И., общуват чрез социалните мрежи, предпочита да живее с баща си. И. е напуснал заедно с баща си, легално, със самолет, през Турция. В България са влезли с редовно издадени визи. Имал е разрешение за пребиваване за срок от една година, което е изтекло. В страната по произход не е имал проблеми във връзка с етническата си принадлежност. Религиозната му принадлежност е мюсюлманин – шиит, но имал склонност към суфисткия клон на исляма, заради което хората не го разбирали, нагрубявали и обиждали. До пристигането си в България е живял в Т., там живее и майка му. Има основно образование, ученик е. Не е членувал в политическа партия или организация, не е имал взаимоотношения с армията и полицията. Не се чувствал добре в училище, има оплаквания от един учител, който бил нервен, крещял непрекъснато и много биел децата. Заради него пропускал някои дни да ходи на училище. Друга причина за напускане на страната по произход е високата инфлация и икономическите проблеми на семейството, баща му останал безработен, нямали доходи. В училището се продавали наркотици, но директорът не взел мерки. Лично жалбоподателят не е бил заплашван, не е арестуван, съден, осъждан. Не иска да се връща в И., иска да остане да живее в Република България.

В хода на административното производство е изискано и получено положително становище от ДА“НС“ с рег. № 5686/15.03.2022г.

Към административната преписка са приложени доказателства от административната преписка по заявлението на бащата за предоставяне на убежище, по което е образувано отделно производство. Настоящата инстанция счита, че не следва да обсъжда основанията за предоставяне на статут на бащата на жалбоподателя в това съдебно производство, тъй като те са предмет на друго административно производство. В този смисъл не следва да се обсъждат и заявените основания в молбата от 18.02.2022г. /л.165/, защото те касаят изцяло бежанската история на бащата.

Приложени са справки за ситуацията в Ислямска република И., изготвени от Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ от 18.04.2022г., 23.06.2022г., 29.07.2022г. Изготвено е становище от П. Д., младши експерт в отдел ПМЗ– кв. О. купел, РПЦ – С., с което е направено предложение на З. Д. да се откаже предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Издадено е Решение № 16229/01.11.2022г. на зам.председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 8, чл. 9, чл. 75, ал.1, т.2 и т. 4 от ЗУБ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на З. Д.. Изложени са мотиви, че липсват предпоставки по чл. 8, ал.1 от ЗУБ, както и по чл.9, ал.1, т.1 -3 от ЗУБ. Не са констатирани предпоставки по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, личните мотиви не са приети като хуманитарни с оглед на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Изложени са доводи, че най-висшият интерес на детето не налага оставане в страната.

В хода на съдебното производство са приети доказателствата от административната преписка, писмени доказателства за бащата на жалбоподателя, които съдът няма да коментира, предвид отделното производство по закрила, инициирано от бащата на Д. З.. Като доказателства по делото са приети Етапна епикриза от д – р А. П., психиатър от 23.01.2023г., видно от която е установен тревожно - депресивен синдром, инсомния и е предписано медикаментозно лечение. Приети са копия от становище от д – р Ф. Ш. и д-р С. М., които потвърждават изводите и на другите специалисти в представените по делото писмени доказателства, че Д. З. има хиперактивно разстройство, за което е лекуван в И. и в България.

Представена е актуална справка за ситуацията в Ислямска република И. към 14.02.2023г.

Разпитана е свидетелката Р. С. С., която работи като логопд и педагог във Фондация „Р.“. Съдът кредитира показанията на свидетелката като обективни, съответни и на останалите доказателства по делото. Според нея Д. З. има затруднения в изучаването на български език в група, поради което с него се работи индивидуално. Има проблеми във връзка със способността за учене и комуникиране. Другите обучавани деца от И. са с по-добри умения. Нуждае се от специфични начини на преподаване, има индикатори и в поведението, че е необходимо допълнително, самостоятелно обучение. Понастоящем учи в 146 училище, общува си с други деца и се чувства щастлив, но не може да се каже как успява да се справи с материала, който за тази възраст е доста обемен.

Жалбоподателят лично дава обяснения, че се чувства добре в България, ходи на училище. В И. е имал психологически проблеми и е бил подложен на голям стрес в училище. Поддържа контакти с майка си и баба си чрез социалните мрежи.

При така установените факти, съдът обосновава следните правни изводи:

Оспореното решение е съобщено на жалбоподателя на 07.11.2022г., а жалбата срещу него е подадена на 17.11.2022г. - в 14 – дневния преклузивен срок по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, от легитимирано лице по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна по следните съображения:

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспореното решение (чл. 168, ал. 1 АПК), на основанията посочени в чл.146 АПК, съдът намира, че решението е издадено от компетентен орган, съгласно Заповед № 03 – 15/03.05.2022г. на председателя на ДАБ при МС във вр. с чл. 2, ал. 3 от ЗУБ.

При издаването на акта е спазена предвидената в закона писмена форма, не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Правилно е приложен и материалният закон.

Относно статута на бежанец:

По подадената молба, с която се претендира получаване на статут на бежанец,

не се доказва, че Д. З. има основание да се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение в страната си по произход. Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ, статут на бежанец се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. По смисъла на чл. 8, ал.4 ЗУБ „преследване” е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтаряемост. В настоящия случай, от проведеното интервю и от обясненията в открито съдебно заседание се установява, че жалбоподателят не е имал конфликт с официалните власти в страната по произход, не е била арестуван, не е осъждан, не е членувал в политическа партия или организация, не е имал конкретни проблеми заради изповядваната от него религия, не му е оказвано насилие от никого. Проблемите на баща му Ф. З. са предмет на отделно производство и следва да бъдат разгледани отделно. Конкретно Д. З. се оплаква от училището, което е посещавал в И. и от един преподавател в това училище, който бил много нервен и крещял непрекъснато и биел децата. Видно от представените психологическо становище и оценка от Фондация „Р.“ и от свидетелските показания на Р. С. С., както и представените становища на лекари от И., жалбоподателят страда от синдром на дефицит на вниманието и хиперактивност и има затруднения в обучението. По тази причина е насочен към индивидуално обучение по български език, нуждае се от специални образователни подходи за усвояване на материала. Негативните му преживявания в училище, основен мотив за търсене на международна закрила е възможно да са субективни и свързани със затрудненията в обучението. Дори да не се дължат единствено на субективна преценка, проблемите в училище не могат да се оценят като „преследване“ по смисъла на чл. 8, ал. 4 от ЗУБ, нито са действия по преследване по смисъла на чл. 8, ал. 5 от ЗУБ и не са основани на никоя от причините по чл. 8, ал.1 от ЗУБ. Тези проблеми не са основание за получаване на бежански статут. Същото се отнася и до заявените икономически причини като висока инфлация и безработица.

По така изложените съображения, правилен и законосъобразен се явява изводът на административния орган за липсата на материалноправни предпоставки в процесната хипотеза за прилагане на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец. Към настоящия момент няма основание за предоставяне на статут на бежанец и на основание чл. 8, ал. 9 от ЗУБ, каквото би било налице в случай, че бъде предоставен статут на бежанец на бащата на жалбоподателя в производството по разглеждане на неговото заявление.

Относно хуманитарен статут:

Съдът намира за законосъобразен и извода на председателя на ДАБ при МС, че не са налице предпоставки за предоставяне и на хуманитарен статут по чл. 9, ал.1 от ЗУБ. Съгласно чл. 9 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си на произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или

унизително отнасяне, или наказание, тежки заплахи срещу живота или личността му, като гражданско лице, поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. В случая не е налице никоя от тези хипотези на цитираната правна норма. При разглеждането на този въпрос съдът съобразява и решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/2007г., както и тълкуването на дефинираното понятие за „посегателство“ в член 15, буква в) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти за условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила като изразяващо се в "тежки и лични заплахи срещу живота или личността" на молителя, обхващащо една по - обща опасност от посегателство като се имат предвид в по-широк план "заплахи срещу живота или личността" на цивилно лице, а не определено насилие. Освен това, тези заплахи са присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт". В И. няма безогледно насилие, при което цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия да се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. Не са налице основания за предоставяне на субсидиарна закрила. Също така правилно е преценено, че за жалбоподателя няма реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

Към настоящия момент няма основание за прилагане на чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като производството по молбата за международна закрила на бащата на заявителя не е приключило с влязъл в сила акт и на него не му е предоставен хуманитарен статут.

Психологическите проблеми на заявителя не могат да се оценят като други причини от хуманитарен характер по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ за предоставяне в случая на хуманитарен статут, при съобразяване и на най-добрия интерес на детето, установен в Конвенцията на ООН за правата на детето и дефиниран в българското законодателство в § 1, т. 5 от Допълнителната разпоредба /ДР/ на Закона за закрила на детето /ЗЗД/ и въз основа на тях да се предостави статут. Съгласно практиката на ВАС на РБ, "под други причини от хуманитарен характер" по смисъла на чл. 9, ал. 8 ЗУБ се има предвид не всяка причина, независимо от нейното естество, а се визират останалите случаи, различни от изрично предвидените в ал. 1 на чл. 9 ЗУБ, въз основа на които може да се установява същата по интензивност реална опасност от тежки посегателства срещу личността на чужденца при завръщането му в държавата по произход. Макар и неназовани, тези причини обаче следва да са такива, че да разкриват реален риск от посегателства върху личността на чужденца при завръщането му в страната /в този смисъл решение № 3015/31.03.2022 г. по адм. дело № 8672/2022 г., решение № 12077/25.11.2021 г. по адм. дело № 7894/2021г., решение №11784/18.11.2021 г. по адм. дело № 8044/2021 г. и др. /. Видно е от данните по делото, че в случая такива причини не се установяват по отношение на жалбоподателя. Нито

проблемите в училище, нито психологическото състояние, за което в И. е предоставяно лечение на заявителя, не могат да бъдат окачествени като други причини от хуманитарен характер по смисъла на горната норма. При това и фактическите констатации по делото, обсъждането на най-добрия интерес на детето не може да замести липсата на установени от органа, а и от съда, други причини от хуманитарен характер по смисъла на чл.9, ал. 8 ЗУБ. Обратното би довело до заобикаляне на закона, тъй като би разширило кръга на допустимите за предоставяне на международна закрила лица извън кръга на тези, по отношение на които са установени предвидените от законодателя предпоставки по чл. 9 ЗУБ, възпроизвеждащи условията по глава V Директива 2011/95/ЕС. По принцип извън приложното поле на Директива 2011/95/32 и Директива 2013/32/ЕС е допустимо предоставянето на международна закрила да се основава и на други съображения, като например от съчувствие или проява на добра воля на съответната държава, но в случая, предвид текста на чл. 9, ал. 8 ЗУБ, цитираната практика на СЕС и данните по делото, такива съображения за предоставяне на хуманитарен статут не са налице. Най-добрият интерес на детето по смисъла на §1, т. 5 от ДР на ЗЗД във вр. с §1, т.11 от ДР на ЗУБ също не налага предоставянето на статут. При преценката на „най- добрия интерес на детето“ се вземат предвид неговото желание, физическите, психическите и емоционалните потребности на детето, възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето, опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена, способността на родителите да се грижат за детето, последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата, други обстоятелства, имащи отношение към детето. Конкретно в случая жалбоподателят е извън страната по произход, само с баща си, няма социална и семейна среда ,която да го подкрепя, не владее български език и има затруднения в изучаването му. Майка му и баба му, която се е грижила за него живеят в И.. В страната по произход заявителят е посещавал училище и е завършил основно образование. В момента посещава 146 - то училище, но има езикови затруднения и това забавя обучението му. Видно от справка на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, Ислямска република И. разполага с високообразовано население. Почти всички ирански деца са със завършено основно образование, а повечето имат и някакво ниво на средно образование. Близко 70% от завършилите средно образование иранци се записват в университети, а И. е глобално конкурентноспособен в области като науката, технологиите, инженерството и математиката и има едни от най-високите нива на завършване на университети в света в тези области. Правото на образование на жалбоподателя е гарантирано при завръщане в страната му произход. Там е оказвана и психологическа помощ във връзка с установеното хиперактивно разстройство, за което е лекуван, видно от становищата на д – р Ф. Ш. и д – р С. М.. Най-висшият интерес на детето не налага предоставяне на хуманитарен статут поради други причини от хуманитарен характер.

При преценка на всички относими факти, свързани с личното положение и държавата по произход не се установява да са налице заплахи за живота или свободата по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или опасност от изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, които да основават забрана за връщане в страната по произход по чл. 4, ал. 3 от ЗУБ. Според актуалната справка относно Ислямска република И., иранските власти не обръщат особено внимание на неуспели да получат убежище зад граница лица, при евентуално завръщане на последните в И.. Иранците напускат страната в голям брой след революцията през 1979г. и властите приемат, че мнозина ще се стремят да живеят и работят в чужбина по икономически причини. Международни наблюдатели съобщават, че иранските органи нямат голям интерес да преследват лица, които не са успели да получат убежище, за дейности извън И., включително във връзка с подадените от тези лица молби за закрила. По тези причини съдът счита, че няма основания за прилагане на чл. 4, ал. 3 от ЗУБ.

С оглед на горното, жалбата на Д. З., гражданин на И., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], действащ със съгласието на своя баща Ф. З., гражданин на И., [дата на раждане] , Л., представляван от адв. В. П., Сак, срещу Решение № 16229/01.11.2022г. на заместник – председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал.1, т.2 и т. 4 във вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. З., гражданин на И., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], действащ със съгласието на своя баща Ф. З., гражданин на И., [дата на раждане] , Л., представляван от адв. В. П., Сак, срещу Решение № 16229/01.11.2022г. на заместник – председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 във вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: